

obzornik

glasilo delovne organizacije

Zdaj gre pa res čisto zares

Ob našem letošnjem gospodarjenju

Podatek, da smo v prvem letošnjem polletju v Brestu prigosporili 17 milijonov dinarjev ostanka čistega dohodka za sklade, kaže na — resnost položaja. Nikogar ne sme zavajati misel, kako nam gre dobro, ker nimamo izgube. V resnici je od tu do izgube le kratka razdalja. To nam žal potrjujejo negativna gibanja, saj je znašal ostanek čistega dohodka v prvem polletju lani še 3,1 odstotka, v celem letu 1984 samo 2,3 odstotka, da bi v letošnjem prvem polletju predstavljal komaj 0,3 odstotka od celotnega prihodka delovne organizacije.

Glede na poznavanje tržnih razmer na nabavnem in prodajnem trgu doma in v svetu obstaja resna nevarnost, da se bodo negativna gibanja še nadaljevala. Prostora za malodušje seveda ne sme biti. Zato moramo vedno znova ocenjevati vzroke in ukrepati za izboljšanje poslovanja. Takšna akcija tudi zdaj teče.

Med dejavnostmi posameznih temeljnih organizacij v okviru delovne organizacije sicer dosežemo različne rezultate. Njihov gospodarski položaj se vsakih nekaj let delno zasuče. Glede na sedanje stanje je razmeroma sprejemljiv pri ognjeodpornih mineralnih ploščah, žaganem lesu in masivnem pohištvu.

Neugoden pa je pri proizvodnji ivernih plošč in ostalega pohištva, od katerega je pod izrazitejšim udarom velikoserijsko ploskovno pohištvo. To dejstvo predstavlja za Brest poseben problem, ker gre po eni strani za TOZD IVERKO, ki je glede na organsko strukturo kapitala glavna kapitalna naložba v delovni organizaciji in po drugi strani za TOZD POHIŠTVO, v kateri je zaposlena kar ena tretjina Brestovih delavcev.

Če zelo na kratko preletimo težje od pogojev, v katerih smo poslovali (in še posluujemo), štejejo sem:

— sistemsko še nezadovoljivo so rešena vprašanja kreditiranja

oziroma stimuliranja izvoza, vključno s kurznimi razlikami, ki bremenijo delovno organizacijo;

— neugoden vpliv (družbeno določenih) cen s področja energetike in energetskih surovin na stroške za proizvodnjo ivernih plošč in s tem na proizvodnjo pohištva (elektrika, mazut, lepilo...);

— hitra rast vhodnih cen surovin in materialov;

— izredno visok porast obrestí;

— slabšanje kvalitete pri mnogih materialih;

— zaostrovanje pogojev na domačem in tujem trgu, ki se kaže doma v padanju kupne moči prebivalstva ter v slabšanju pogojev za nakup pohištva (večji polog, dražji krediti), v tujini pa v manjšanju serij, v zahtevah po nižjih cenah in po večji kvaliteti ter v velikem konkurenčnem pritisku svetovnih in jugoslovanskih proizvajalcev zlasti na ameriško tržišče zaradi interesantne rasti vrednosti dolarja;

— poseben problem predstavlja iztrošenost oziroma zastare-

lost strojne opreme, ki je nismo uspeli sproti nadomeščati z novo zaradi slabe akumulativnosti (kar je zopet posledica nizke dohodkovnosti v izvozu in dosedanjih administrativnih cen doma);

— osebni dohodki, ki sicer glede na ustvarjene rezultate že presegajo mejo možnosti, so pa še vedno razmeroma nizki, kar povratno slabo vpliva na hitrejšo izboljšavo kadrovske strukture in hitrejšo povečevanje storilnosti.

Kako, oziroma kje lahko še ukrepamo, da vsaj delno omilimo težavni položaj? Možnosti je na vsakem področju nekaj. In ko vse seštejemo, nedvomno dajejo tudi učinek.

Prodajne službe za domači trg in za izvoz bodo morale ponovno analizirati povpraševanje glede na dohodkovnost in glede na zasedenost zmogljivosti po posameznih temeljnih organizacijah ter na podlagi izbire opredeliti najbolj primerno lansiranje proizvodnih programov. Pri tem si moramo vedno znova vtepati v glavo, da nam trg reže kruh in da se mu bomo morali z investicijsko in programsko-prodajno politiko prilagajati. Trg se nam ne bo prilagajal!

Zato bomo morali organizacijsko-kadrovske zagotoviti možnost za večje vključevanje v inženirinske in druge — razmeroma hitro se spreminjajoče posle. Posebej bo treba izdelati program ukrepov za znižanje vseh vrst zalog, ki bremenijo obratna sredstva ter voditi previdno cenovno politiko.

Nabavne službe skupaj s planškimi in drugimi službami v te-

meljnih organizacijah bodo morale do skrajnosti racionalizirati oskrbo. Ne le, da bodo morale doseči primernejšo dinamiko dobav in s tem kratko vezavo obratnih sredstev. Posebno pozornost bo treba posvetiti tehnološki primernosti (in s tem ceni) surovin oziroma materialov.

Ne sme se nam dogajati, da zaradi industrijske slepote ali pa »za vsak slučaj« naročamo bistveno dražje materiale, kjer to sploh ni potrebno. Po drugi strani moramo prav zdaj zaostri- ti prevzemne kriterije skozi vhodno kontrolo ter se na trgu boriti za nižje vhodne cene ter ugodnejše plačilne pogoje. Z drugimi besedami: negativni vpliv prodajnega trga se mora pravično porazdeliti na vse udeležence — torej tudi na naše dobavitelje.

Posebno skrb je treba še naprej posvetiti skritim rezervam v proizvodnji. Tudi pri tem je še nekaj možnosti za izboljšavo. Menim, da bi največ dosegli z ukrepi za zmanjšanje izmeta, saj so cene surovin in materialov že kar grozljiva postavka. Po drugi strani pa bo treba organizacijsko in kadrovske omogočiti ustreznejšo pripravo dela, s čimer bomo vplivali na boljšo kvaliteto in točnejše roke.

Za konec tudi vzpodbudna informacija: tržišče po zadnjih znamenjih sicer rahlo, a vendarle oživlja. Za dobre, skrajno gospodarne in ustvarjalne proizvajalce bo še prostor. Toda samo za take!

Z. Zabukovec

Naložba v Masivi gre h koncu

V teh dneh gradbeniki dokončujejo še zadnja dela v novi proizvodni hali, hkrati pa so že na delu tudi elektromonterji. Spodnje pomožne prostore, ki so narejeni do tretje faze, smo začeli uporabljati za skladiščenje delno posušenih desk v kondenzacijski sušilnici.

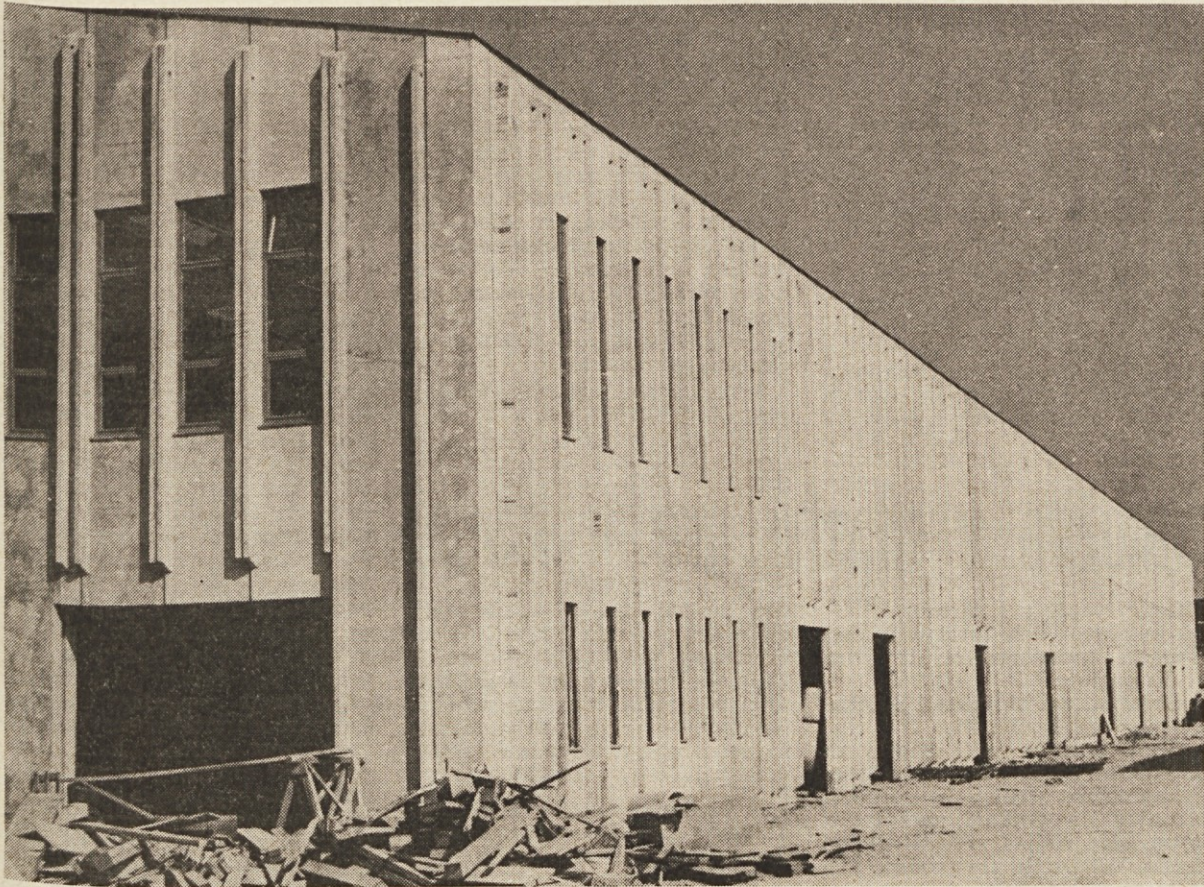
Trenutno že tečejo tudi dogovori o izvedbi ogrevanja in odsesovanja v novih prostorih. Potrebno je namreč izdelati takšno prehodno rešitev, ki bo delovala dovolj racionalno glede na trenutne možnosti za zagotavljanje ogrevalne energije, ki jo imamo na voljo.

V naslednjem obdobju bomo namreč morali narediti še sistem

za vračanje zraka, s čimer bomo pri odsesovanju prihranili najmanj 30 odstotkov energije in za daljši čas rešili vprašanje ogrevanja.

Z dograditvijo novih prostorov smo dobili prepotraben prostor za tehnološko pravilno organizirano proizvodnjo in prostor za kondicioniranje lesa, ki je nujno potreben za izdelavo kvalitetnejših izdelkov.

Tudi gradbena dela pri novi trafo postaji so končana. Sedaj pripravljamo zemljišče za polaganje glavnega kabla od omrežja do trafo postaje. Računamo, da bo v enem mesecu narejen priključek, narejena povezava stare (Konec na 2. strani)

Nova proizvodna hala naše »izvozne TOZD« MASIVA

Gibanje osebnih dohodkov

POVPREČNI MESEČNI NETO OSEBNI DOHODKI NA ZAPOSLE-
NEGA V OBDOBJU JANUAR — JUNIJ 1985

OZD, DPS oz. podsk.	ZNESEK V DIN	INDEKS I.—VI. 85/I. —VI. 84
POHIŠTVO	32.614	192
MASIVA	33.183	187
ŽAGALNICA	34.617	195
GABER	33.469	197
IVERKA	41.709	198
TAPETNIŠTVO	30.751	184
JELKA	33.976	194
MINERALKA	44.700	211
PRODAJA	41.060	176
SD	43.113	191
SKUPAJ BREST	35.621	191
SRS		
— skupaj združeno delo	43.253	183
— gospodarstvo	42.431	182
OBČINA CERKNICA		
— gospodarstvo	38.703	193
SOZD SLOVENIJALES		
— skupaj	38.316	178
— proizvodne DO	35.239	178
— trgovinska DO	55.117	174
ČLANI ZDRUŽENJA LES		
— skupaj	36.999	179
— člani podskupine 012 201 —		
žagan les	37.440	178
— člani podskupine 012 202 — furnir		
in plošče	39.238	181
— člani podskupine		
012 310 — pohištvo	35.412	177
— člani podskupine		
110 309 — promet blaga	46.720	174

OPOMBA: V podskupino 110 309 — promet blaga sta vključeni samo temeljni organizaciji BREST — TOZD Prodaja in MEBLO — TOZD Trženje. Za podskupino 011 220 — proizvodnja nezgorljivega materiala, kamor je uvrščena naša TOZD Mineralka, nimamo podatkov.

Podatke pripravil M. Širaj

Z likvidnostjo vse več težav

Poletni meseci so že po tradiciji »sušni«, kar zadeva prodajo in v povezavi z njo tudi likvidnost. Letos pa je položaj na teh dveh področjih še posebej težak, ker je poleg manjše prodaje na domačem trgu, ki je delno sezonskega značaja, v večji meri pa posledica manjšega povpraševanja zaradi stabilizacijskih ukrepov, manjši tudi izvoz od načrtovanega.

Prizadela nas je tudi ukinitve kreditov za izvoz na klirinško območje in omejitev komercialnih izvoznih kreditov (do 240 dni).

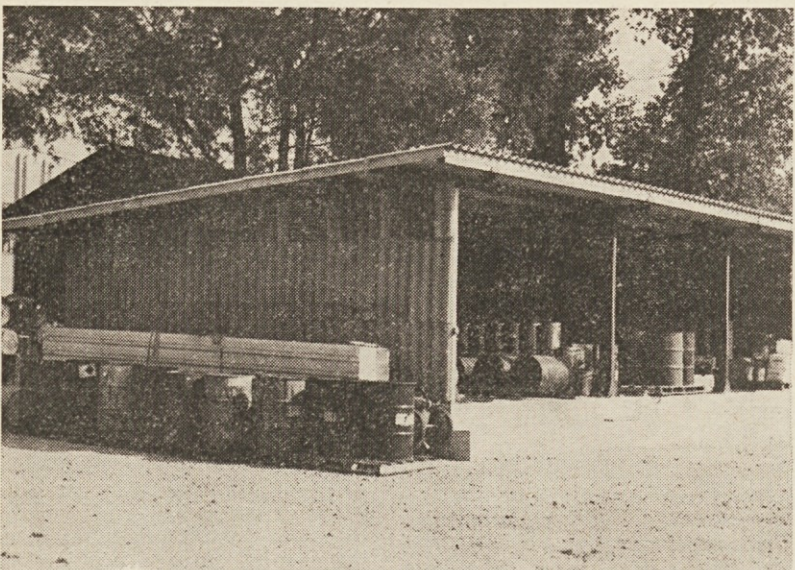
Zaradi manjšega izvoza tudi nismo imeli ustrezne izvozne dokumentacije, s katero bi obnovljali zapadle kredite. Tako je bilo potrebno, namesto da bi si z izvozom izboljšali likvidnostni položaj, kredite vračati. Posledice takega stanja bodo opazne tudi pri višini plačanih obresti, kajti cenejše izvozne kredite je bilo potrebno nadomestiti z dražjimi.

Ocena likvidnosti do konca letošnjega leta, pa tudi poslovni rezultati temeljnih organizacij v juliju kažejo, da je položaj izredno resen. Zaradi tega je bilo nujno potrebno takoj ukrepati. Sprejeti ukrepi se nanašajo na nabavno, prodajno in finančno področje. Izvajati jih bo potrebno v vseh temeljnih organizacijah in v Skupnih dejavnostih.

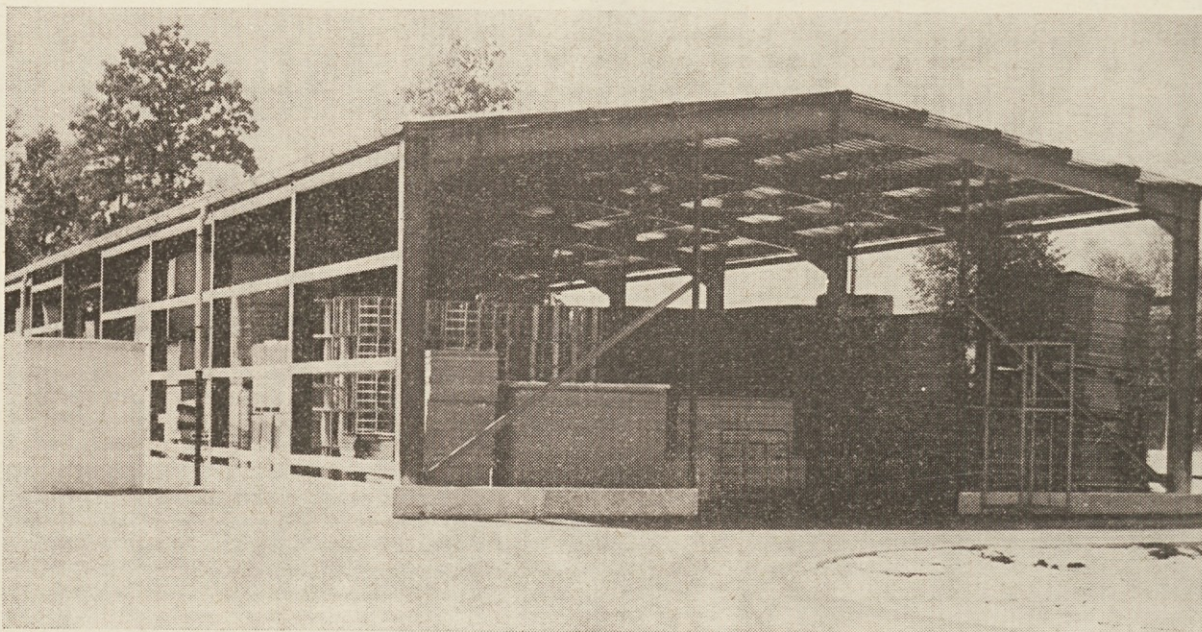
V prvi vrsti bomo prilagodili vso porabo, na katero lahko vplivamo, razpoložljivim sredstvom, obenem pa si bomo prizadevali, da bi se povečala prodaja na domačem trgu in v izvozu.

Vsi odgovorni, ki so zadolženi za izvedbo nalog na omenjenih področjih, bodo morali tedensko poročati o opravljenem delu in rezultatih ukrepov. Le z doslednim in stalnim izvajanjem dogovorjenega se bomo rešili težav, ki nas sedaj pestijo.

P. Kovšca

Novo skladišče lakov v TOZD MASIVA

Novo skladišče v TOZD TAPETNIŠTVO

Sodelovanje je trdno zastavljeno

RAZVOJNI INSTITUT SOZD SLOVENIJALES IN BREST

Po ustanovitvi razvojnega instituta in njegove osamosvojitve kot delovne organizacije v sestavi SOZD Slovenijales so stekle že prve oblike neposrednega sodelovanja z Brestom. Dogovorjene so nekatere pomembnejše naloge, ki jih bo za nas opravil razvojni institut in predstavljajo del Brestovih razvojnih načrtov in programov.

Vsekakor naj najprej omenim sodelovanje Bresta z oblikovalskim centrom razvojnega instituta. Gre pravzaprav za nadaljevanje že dosedanjega sodelovanja z nekaterimi novimi nalogami pri razvoju pohištvenih programov. Nekateri izmed teh programov bodo prikazani že na letošnjem salonu pohištva v Beogradu. Tako smo si zagotovili dokaj širok krog sodelavcev — oblikovalcev, ki bodo v prihodnje skupaj z Brestovimi pripravljali nove proizvodne izdelke.

Možnosti na tem področju so praktično neomejene, saj pomenijo dobre rešitve, naravnane na tržno zanimivost izdelka, glavno iztočnico za še boljše poslovanje. Tudi pogojem zunanjega trga, ki je v pogledu dobrih oblik in funkcionalnosti še bolj zahtevno, bomo s sodelovanjem in s pritegnitvijo drugih — zunanjih strokovnjakov lažje našli ustrezne izdelke, ki bodo last domačega znanja.

Drugo področje, na katerem sta zastavila začetno sodelovanje razvojni institut in Brest, je tehnološko-programski razvoj z organiziranostjo in delitvijo dela med proizvodnimi temeljnimi organizacijami.

Ta snovanja sovpadajo z razmišljanji in načrtovanjem razvoja naše delovne organizacije do leta 2000. Gre za oblikovanje pravih razvojnih usmeritev celotnega Bresta in njene vsake proizvodne enote.

Pravilno zastavljen razvoj na tem področju je izredno pomemben. Na teh osnovah bomo pozneje gradili vso naložbeno dejavnost delovne organizacije. Tu bo treba upoštevati tudi nekatera spoznanja o usmeritvah razvoja drugih delovnih organizacij —

članic SOZD Slovenijales. Za dobro odločitve bodo nujne kakovostne tržne analize in ocena, ki se jih bo treba posluževati pri tej nalogi. Obe razvojni nalogi, ki sta zaupani razvojnemu institutu, naj bi pomagali odgovoriti na nekatere ključne dileme, ki se bodo pojavljale v razpravah o dolgoročnem razvoju Bresta.

Nekoliko je zapostavljeno tudi sodelovanje s poslovno enoto lesno obdelovalnih strojev in naprav, pri čemer pa doslej še ni šlo za neposredne dogovore. V začetku bomo uporabili predvsem svetovalske in nekatere druge izkušnje razvojnega instituta pri razvoju strojegradije.

Kar zadeva sodelovanje s poslovno enoto ekonomika poslova-

nja in s poslovno enoto komuniciranja z javnostjo, doslej še nismo zastavili neposrednih nalog. Vsekakor menimo, da tudi tu ne bo razlogov, da do sodelovanja ne bi prišlo. Odvisno pa bo predvsem od potreb ter kakovosti storitvenih uslug.

Prav gotovo pa bo tudi življenje samo pokazalo, na katerih področjih bo v prihodnje smiselno razvijati več in na katerih manj sodelovanja, upoštevaje pri tem tudi naše lastno znanje in zmožnosti. Za sedaj lahko prav gotovo ocenimo, da je že na začetku zastavljeno zelo tvorno sodelovanje med razvojnimi institutom SOZD Slovenijales in Brestom — z neposrednimi in trdno opredeljenimi nalogami.

D. Mazij

NA OBISKU DELOVNA SKUPINA CK ZKS

27. avgusta je osnovno organizacijo zveze komunistov Brestove Iverke obiskala delovna skupina CK ZKS, ki jo je vodil tovariš Viktor Avbelj. Na delovni seji so bili prisotni tudi predstavniki družbeno političnega življenja iz naše občine in regije ter seveda iz naše delovne organizacije.

Obisk sodi v okvir priprave na septembrsko sejo CK ZKS. Beseda je tekla predvsem o sedanjem stanju v tej naši temeljni organizaciji, ki je v precejšnjih težavah, in na sploh o položaju proizvajalcev ivernih plošč, o objektivnih in subjektivnih vzrokih za takšno stanje, zlasti pa o iskanju poti iz sedanjih zagat ob naslonitvi na lastne sile.

Ker obisk sovпада prav z izidom te številke našega glasila, bomo poskusili o njem kaj več zapisati v septembrski.

Sedanje tržne razmere

Ko ocenjujemo prodajo na domačem trgu, ne moremo mimo dejstva, da so vsa prizadevanja družbe že nekaj let usmerjena v načrtno zmanjševanje domače porabe. Konjunktura, ki je bila ob administrativnem odločanju o pogojih poslovanja prisotna od odločitve, da se intenzivno vloga v družbeno, pa tudi v zasebna staovanja, počasi pojenjuje. Vse bolj prihajajo do izraza tržne zakonitosti, kar pomeni, da podjetja, ki so bolj vitalna kot je povprečje, uspevajo, druga pa imajo velike težave.

V tem okviru moramo ocenjevati tudi naše sodelovanje s tr-

govskimi partnerji. Začetek je v drugačnih poslovnih pogojih prinesel nekaj odločitev, ki nam niso v prid. Nekaj velikih trgovskih hiš je zavarovalo svojo proizvodnjo, v nekaj primerih je bilo to celo regionalno politična zahteva, drugi pa so z različnimi neljalnimi, celo protizakonitimi ukrepi poskušali spremeniti razmerje v svojo korist.

Ker pa je tudi v trgovskih organizacijah čedalje bolj prisoten problem velikih obresti, je zoženje ponudbe logično trgovcem zmanjšalo zaslužek. Da bi izboljšali poslovne rezultate, so trgovci svoja prizadevanja usmerili v dve smeri. Prva je pritisk na večji delež v skupni ceni izdelka in druga je v ponovnem odpiranju za prodajo izdelkov, ki so tržno dobro sprejeti, ne glede na to, od kod so.

Bresta otežene prodajne razmere niso našle nepripravljenega. S spremembo koncepta ponudbe nam je uspelo v vseh večjih jugoslovanskih središčih organizirati prodajna skladišča in dobro opremljen servis. Poleg tega smo razširili tudi lastno prodajno mrežo. Ves organizem izven sedeža podjetja sorazmerno dobro deluje, kar nam omogoča prodajo v okvirih letnega načrta. Mislimo, da tak obseg prodaje lahko obdržimo tudi v prihodnje, seveda ob malo bolj prožni proizvodnji.

F. Mele

Naložba v Masivi gre h koncu

(Nadaljevanje s 1. strani)
ga in novega dela tovarne in premeščen transformator iz stare trafo postaje.

Skratka, vse aktivnosti potekajo po zastavljeni poti.

Sedaj smo že sredi priprave za dokončen tehnološki načrt preizvedbe strojev in vmesnih depojev na podlagi začrtanega osnovnega načrta rekonstrukcije in modernizacije proizvodnje masivnega pohištva.

Potrebni bodo tudi nekateri dodatni, novi prijemi pri načrtova-

nju proizvodnje po posameznih oddelkih, kar že pripravljamo. Dosedanje ozko grlo sušenja in krojenja lesa bo z usposoditvijo prostorov in sušilnic odpravljeno in dane bodo nove možnosti za povečanje proizvodnje masivnega pohištva za izvoz.

Izvoz bomo povečali in zato se bodo morali vsi strokovni delavci še posebej potruditi, da bo organizacija dela organizirana veliko bolje kot doslej.

M. Kusič

Tržišče je vse bolj zahtevno

LETOŠNJA PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Vsak dan v sredstvih javnega obveščanja vidimo in slišimo, kako se povečujejo zaloge, vse več je reklam, trgovci in proizvajalci na vse mogoče načine propagirajo svoje izdelke, blago, ki ga še pred enim letom nisi mogel dobiti v trgovini, sedaj dobiš prek sindikata na kredit in podobno. In kje je v takšnem položaju Brest?

Bežna ocena bi pokazala, da je stvar razmeroma v redu, saj se prodaja giblje nekje v okviru načrtovane, proizvodnja je zapolnjena... Če pa upoštevamo, da je inflacija nad načrtovano, ugotovimo, da je tudi Brestova prodaja fizično padla.

Fizični padec prodaje smo sicer že prej načrtovali, saj smo se zavedali, da pogoji za gospodarjenje, ki vsak dan zaostrejojo tržni položaj in zmanjšujejo kupno moč, ne bodo šli mimo Bresta.

Predvsem pa nam je ta položaj pokazal tudi neurejeno stanje na trgu, saj se je letos na jugoslovanskem trgu dogajalo marsikaj. Predvsem so se pojavile prodaje brez pologa, brez obresti, na čake brez datuma, sindikalne prodaje, umetno znižanje cen in podobno. Vse to je begalo kupca, da se veečkrat ni odločil za blago, ki mu je všeč, temveč za blago, ki ga je dobil pod ugodnejšimi pogoji.

MASIVA za domači trg: izdelek JM 730

Stanje po naših temeljnih organizacijah je različno, zato bom prikazal prodajo posebej za vsako od njih.

TOZD POHIŠTVO

O težavah s proizvodnim in prodajnim programom v tej temeljni organizaciji je bilo več napisanega že v prejšnji številki. Dodal bi predvsem, da je način proizvodnje, ki se v tej tovarni kaže kot zahteva po velikih serijah, glede na tržne razmere nesprejemljiv.

Tržišče zahteva hitro prilagodljivost in manjše serije, ker tudi cena kapitala ne dovoljuje, da bi se v taki meri delalo na za-

logo kot je bilo temu tako prej. Proizvodnjo je treba organizirati tako, da bo sposobna v okviru tržnih cen napraviti tudi manjše serije, da bo dajala tisto, kar tržišče zahteva, ne pa tisto, kar bi si mi sami želeli.

TOZD MASIVA

Proizvodnja za domači trg iz te temeljne organizacije gre sproti v prodajo; več težav povzročajo zlasti kasnitve v proizvodnji oziroma premajhna proizvodnja za domači trg.

TOZD TAPETNIŠTVO

Dober proizvodni program za domači trg nam omogoča, da tudi v teh zaostrenih razmerah na domačem trgu izpolnjujemo prodajne načrte.

TOZD JELKA

Proizvodnja za SP Črnuče v okviru Slovenijalesa ter oprema za inženiring sta nam zagotovili, da se zaloge niso povečale v primerjavi z lanskimi. Vendar pa imamo velike težave pri proizvodnji opreme po naročilu, vsaj kar zadeva kvaliteto in če se bo to nadaljevalo, bomo izgubili kupce in tako ostali brez dela.

TOZD GABER

Uvajanje novih kuhinj družine Brest 2000, pa tudi zmanjševa-

nje prodaje kuhinj Brest 11 in 15 ter ukinitve prejšnjih, dobro uveljavljenih kuhinj, kot so Brest 09 in 10, vse to nam je povečalo zaloge, vendar se stanje sedaj obrača na bolje, saj gredo kuhinje družine Brest 2000 vsak dan bolje v promet.

TOZD IVERKA

Večje težave s prodajo iverk imamo v času po letošnjem remontu v tovarni. Kolektivni dopusti kupcev naših iverk, uvoz iverk iz vzhodnih evropskih držav ter zmanjševanje proizvodnje, vse to nam v tem obdobju dela nemajhe težave. V prihodnje bi moral biti remont v avgustu, sicer se bomo srečevali z enakimi težavami kot letos.

TOZD ŽAGALNICA

Povečana proizvodnja na tri izmene ter padec izvoza imata za posledico, da žagan les ni več tako iskano blago kot je bilo pred enim letom. Vendar za sedaj prodaja teče po predvidevanjih.

TOZD MINERALKA

Prodaja je odlična in po prednaročilih za naslednje obdobje kaže, da nam tudi v prihodnje ne bo šlo slabo.

Za konec bi pripomnil samo še to: če se hočemo v teh zaostrenih razmerah obdržati na trgu, bomo morali biti doslednejši v rokih, kvaliteti in v prilagodljivosti trgu.

S. Zidar

Četrtna naše prodaje

PRODAJA V NAŠI MALOPRODAJNI MREŽI

Trenutno ima Brest enajst prodajnih mest po vsej Jugoslaviji, od tega sedem lastnih in štiri prodajalne v najemu.

Prodajalne imamo v Cerknici, Mariboru, Zagrebu, Bitoli, Sarajevu, Banja Luki, Beogradu, Titovem Velesu, Strumici, Splitu in Skopju s skupno površino okrog 3200 kvadratnih metrov.

Letni načrt prodaje v malo-prodaji znaša 600.000.000 dinarjev po maloprodajnih cenah, kar predstavlja indeks 150 na plan iz leta 1984. Od celotnega pohoštva, namenjenega domačemu trgu, pa bi morali po planu prodati 25 odstotkov.

V prvih sedmih mesecih zaostajamo za načrtovano prodajo za 10 odstotkov.

Indeks prodaje pohištva v prvih sedmih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem leta 1984 je naslednji:

Prodajalna

Cerknica	106
Maribor	114
Zagreb	150
Bitola	117
Sarajevo	93
Banja Luka	129
Beograd	153
Titov Veles	247
Strumica	150
Split	108
Skopje	161
skupaj	125

Letošnja prodaja fizično upada. Za to je več vzrokov:

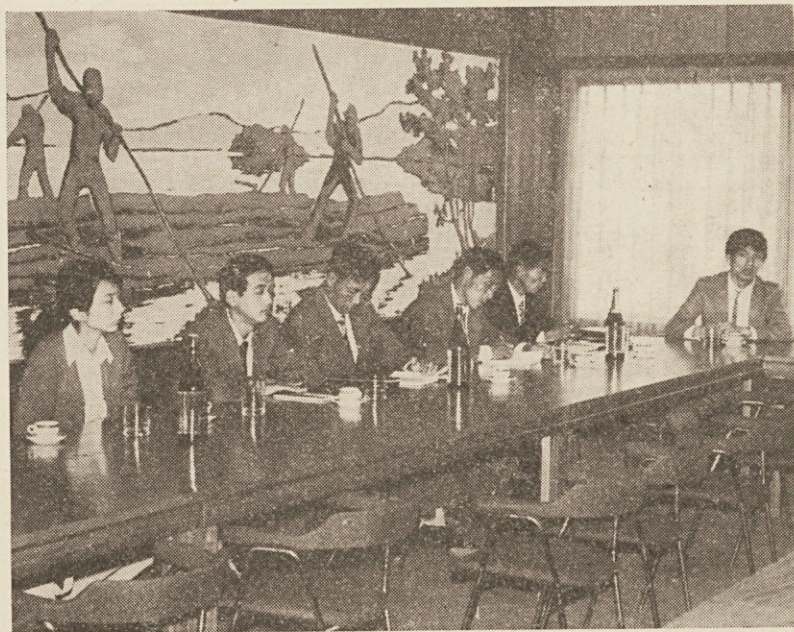
- eden izmed poglavitnih je padanje življenjskega standarda;
- naše pohištvo ima visoko ceno za širok sloj kupcev, čeprav je na dokaj visoki kvalitetni ravni;
- nekatere trgovske hiše so pred nedavnim prodajale pohištvo brez pologa, obresti in podobno.

Da ne bi v prihodnje upadala fizična prodaja pohištva, si moramo prizadevati za naslednje:

- organizirati moramo najrazličnejše prodajne akcije;
- propaganda naj bo stalna oblika za pospeševanje prodaje po vsej Jugoslaviji;
- odprema pohištva strankam mora biti v dogovorjenem roku;
- osebe v prodajalnah bi morale stalno seznanjati kupce z vsemi mogočimi inacicami pri opremljanju stanovanja in imeti pravičen odnos do kupcev;
- več pozornosti moramo posvetiti urejenosti in aranžiranju prodajaln;
- prospekti in ostalo propagandno gradivo morajo biti stalno na voljo potrošniku;
- vsi proizvodni programi bi morali biti v prihodnje kompletni.

Zastavljeni letni načrt v malo-prodaji bo uspešno izpolnjen le tako, če bomo predlagane ukrepe dosledno izpolnjevali.

F. Zigmund

Pisali smo že o usposabljanju kitajskih delavcev na Brestu. Na sliki: prvi razgovor z njimi o njihovem delu

Lesni sejem v Celovcu

Obisk lesnega sejma v Celovcu je vsako leto pomemben predvsem za področje tapetništva, saj imata avstrijski in jugoslovanski kupec podobne želje in okus o oblaženem pohištvi, kar se kaže že več let nazaj. Podoben vtis je bil tudi letošnji.

Tisto, kar oblikuje in proizvaja ostala Evropa, se na avstrijskem in našem trgu pojavi eno do dve leti kasneje. Letošnji podudarek pri oblikovanju sedežnih garnitur je bil na zunanem učinku izdelka, ki se ga doseže s prešitji in ne več s klasičnim, gladkim tapetiranjem z gumbi. Kljub še vedno uporabljanim dekorativnim pohištvenim blagom in usnjem, ostala Evropa uporablja lahke tkanine, so učinki doseženi s prešitimi površinami in z raznimi vzorci.

Druga značilnost letošnjih razstavljenih izdelkov je delno tudi v stilu. Zvečine izhaja videz garniture iz načela blazin in pre-

grinjal prek naslonov in opiral in ne več trdnega tapetiranja na ogrodju. Konstrukcija gre v smer blok sistema, ki omogoča hitro spreminjanje predvsem ročnih opiral in seveda ostalega oblikovanja ob standardnem ogrodju.

Zaključki in vtisi s sejma za področje tapetništva torej še bolj potrjujejo našo usmeritev in nujno nabavo opreme za izdelavo prešitva vseh vrst. To usmeritev nam narekujejo že modeli za izvoz, saj skoraj vsi izdelki, ki jih pripravljamo za naslednje leto, temeljijo na prešitih blazinah in pregrinjalih s tankim blagom. To velja za Evropo in Bližnji vzhod, narekujejo pa jo tudi usmeritve na celovškem sejmu.

V splošnem pa velja, da celovški sejem izgublja značaj lesnega sejma, saj svojo dejavnost odpira vsem področjem gospodarstva, predvsem pa trgovini in malemu obrtništvu.

S. Knap

V naši kooperaciji nekoliko škriplje

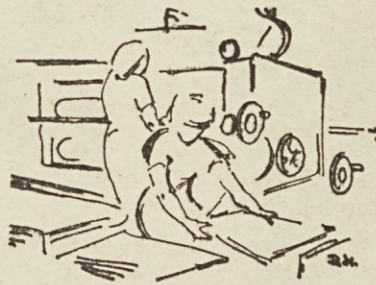
Kooperacija je pomemben sestavni del nabavnih poslov. Kljub zmanjševanju povpraševanja po pohištvi se glede na svoj fizični obseg še vedno povečuje. V zadnjem času je opazno zmanjševanje velikosti serij in naročanje čedalje več različnih sestavnic, čemur so vzrok manjše serije, predvsem za izvoz.

Ponudba za kooperacije se čedalje bolj veča. Zato iščemo nove možne dobavitelje, kar pa seveda povzroča tudi nekaj težav, saj je nujno potrebno uskladiti naše zahteve z možnostmi dobaviteljev.

Pri tem je potrebno poudariti, da se za sestavnice izdelkov, ki so namenjeni za izvoz, zahteva izvozna kvaliteta, kar seveda tudi povečuje ceno. Tudi kvaliteta dobavljenih polizdelkov je ena izmed težav, ki se pojavljajo pri kooperaciji. Manj težav na tem področju, če izvajamo izjeme, se pojavlja pri naših stalnih kooperantih. Kjer pa te izjeme so, poskušamo poiskati nove dobavitelje. Nekvalitetne polizdelke običajno vračamo in zamenjujemo z novimi. Pri novejših dobaviteljih je reševanje težje, zlasti še, če je bila podana pomanjkljiva dokumentacija.

Ko govorimo o težavah pri kooperaciji, ne smemo pozabiti omeniti dobavnih rokov. Čeprav pri nekaterih dobaviteljih drugih težav ni, se pojavljajo zakasnitve z dobavami. Vzrokov za to je več, včasih tudi na strani Bresta, ko naročamo na prekratke dobavne roke. Prav kratki roki so včasih tudi vzrok za slabo kvaliteto polizdelkov.

Opazna povečana ponudba na področju kooperacije je tudi pri podaljševanju plačilnih pogojev.

Težave, ki se pojavljajo, skušamo čimprej odpraviti, nekoliko pa je opaziti tudi neenotno nastopanje Bresta pri naših kooperantih. Za boljše rezultate bi bilo potrebno vselej smotno preveriti možnosti za izdelavo posameznih polizdelkov v okviru Brestovih temeljnih organizacij.

A. Črnigoy

Iz našega salona pohištva v Zagrebu

Iz drugih lesarskih kolektivov

LESNININA temeljna organizacija inženiring in oprema je začela se en lep uspeh. V Dubrovniku je opremila hotel de luxe Belvedere, ki je eden izmed najbolj sodobnih in razkošnih v Jugoslaviji. To je tudi največji posel omenjene temeljne organizacije doslej, saj je znašala vrednost opreme kar 40 milijard starih dinarjev. S kvaliteto storitve sta bila tudi investitor in projektant opreme povsem zadovoljna.

LIP Konjice se je odločilo za nekaj naložb, s katerimi bo povečalo svoje proizvodne zmogljivosti. V tovarni v Vitanjah bodo posodobili površinsko obdelavo v proizvodnji omarastega pohištva, ki ga kar 90 odstotkov izvozijo na konvertibilno tržišče. Dela bodo končana še letos, veljala pa bodo 11 milijonov dinarjev. V temeljni organizaciji v Poljčanah so dokončali sušilnico za les, v kratkem pa nameravajo dokončati sušilnico tudi v Slovenskih Konjicah. Naložba bo veljala okoli 15 milijonov dinarjev.

ELAN si vseskozi prizadeva dopolnjevati svojo proizvodnjo. Želeli bi razširiti tudi program proizvodnje jadrskih letal; sedaj imajo v načrtu, da bi za jesenski poskusni polet izdelali novo dvosedezno jadrsko letalo z vgrajenim motorjem. Od novega letala si obetajo ugodne mednarodne rezultate, saj po poslovno tehničnih uspehih Elan skupaj s firmo Glaser-Dirks lahko tekmuje z najboljšimi svetovnimi izdelovalci različnih tipov jadrskih letal.

V **LIP Bled** želijo posodobiti svojo žagarsko proizvodnjo. To nameravajo doseči z zamenjavo polnojarmenika odprtine 56 centimetrov s polnojarmenikom 71 centimetrov odprtine, z daljinskim upravljanjem proizvodnje, z elektronsko izmero hlodovine, s predsortiranjem desk s pomočjo prečnih transporterjev in bobnov z izločanjem okrajkov, z visokopacitetnim roblilnikom, z elektronskim načrtovanjem programirane obdelave (robljenje, čeljenje) in z možnostjo avtomatskega sortiranja žaganega lesa po debelini, širini in dolžini.

NOVOLES je v svoji toplotni v Straži z lastnim turboagregatom v slabih petnajstih letih dosegel proizvodnjo 100 milijonov kilovatnih ur električne energije. Proizvodnja lastne električne energije je temeljila izključno na izrabi lesnih ostankov. Z njo so pokrivali 64 odstotkov potreb obratov v Straži po porabi električne energije. Izračuni kažejo, da je lastna električna energija skoraj za polovico cenejša od tiste, nabavljene iz stalnega omrežja.

ALPLES namerava tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju povečati zmogljivosti za proizvo-

dnjo toplotne energije in razširitev toplotnega omrežja na območju Železnikov.

Med drugim nameravajo postaviti tudi nov vročevodni kotel, moči 14 megavatov, s prilagojenim kuriščem za vse vrste lesnih ostankov, ki nastajajo predvsem v domači proizvodnji.

SLOVENIJALES-trgovina je v Uroševcu na Kosovem odprla nove skladiščno-prodajne prostore. Z ureditvijo najetega objekta in zunanjih površin so pridobili 2620 kvadratnih metrov novih površin za prodajo in skladiščenje lesnega in gradbenega materiala. Novo prodajno skladišče bo poslovalo v okviru poslovne enote iz Skopja.

JAVOR načrtuje za naslednje srednjeročno obdobje več pomembnejših naložb: mehaniziranje proizvodnje palet, izgradnjo (prve faze) tovarne strojne opreme, izgradnjo centralnega skladišča, posodobitev tehnologije v

proizvodnji panel plošč, obnovo kotlarne in izgradnjo lastne elektrarne v Pivki, posodobitev finalne proizvodnje, vlaganje v razvoj računalništva in naložbe v enostavno reprodukcijo.

V **LIKO** so opredelili prednostni vrstni red bližnjih naložb. Predvsem želijo posodobiti proizvodnjo podbojev, linijo za lakiranje ter proizvodnjo vhodnih in garažnih vrat. Od teh naložb si obetajo zlasti večjo produktivnost in boljše kvaliteto, kar je še kako pomembno za nastopanje na zahtevnih tujih tržiščih.

Tudi **JELOVICA** zaostaja za svojimi letošnjimi izvoznimi načrti. Kljub temu pa gredo nekateri njeni izdelki kar dobro v izvoz. To velja predvsem za podstrešna okna za Francijo, okenke okvire za Zvezno republiko Nemčijo, okenke okvire za Hobles v Italiji, nekatere elemente za palete in še za nekatere druge izdelke.

Težave z izvajalci del

VENTILACIJA V PROIZVODNIH PROSTORIH ŽAGALNICE

Lansko jesen je v Žagalnici poskusno stekla proizvodnja izdelkov iz jelovine. S tem smo naredili velik korak naprej, saj je želja, predelati čimveč žaganega lesa doma, postala uresničljiva.

Za to, povsem novo proizvodnjo smo pripravili proizvodno halo prejšnjega oddelka za izdelavo kartonske zabaže in ga vsaj za začetek ustrezno opremili s potrebnimi stroji. Ob tem smo se srečali tudi z vprašanjem ventilacije, ki je bila nujno potrebna.

Razvojna služba je našla za izvajalca del Filbo iz Bohinjske Bistrice. Skupaj z njihovimi strokovnjaki smo pregledali stanje in ugotovili naslednje:

- izdelati je potrebno ustrezno dokumentacijo,
- uporabi se dosedanja silos za odpadke,
- uporabi se tudi ciklone.

Le-te smo sami kupili pri obrtni zadrugi Žiri in po zagotovilih izvajalca popolnoma ustrezajo.

Tako so se dela pričela, z njimi pa čedalje več težav. Zataknilo se je že takoj na začetku, saj je izvajalec dobavil svoje nove ciklone in jih krepko zabaževal. Obenem so montirali neustrezne fleksibilne cevi, na kar smo jih že med montažo opozorili, vendar so vztrajali pri svojem.

Prave težave pa so prišle na dan po začetku poizkusnega obratovanja. Pokazalo se je, da so bila dela opravljena nestrokovno, saj je hitrost pri odsesavanju prevelika. To pa je imelo za posledico »sneženje« iz ciklonov na

okolico, pa tudi okvare formatnega stroja, saj so fleksibilne cevi odločno pretežke oziroma neustrezno montirane. To povzroča okvare rezil in odsesovalnih okrovov.

Ker smo vse te pomanjkljivosti reklamirali, je izvajalec zmanjšal vlek ventilatorja, kar pa še vedno niti približno ni v redu. Na vse poznejše reklamacije neposredno z naše strani ali pa od Brestove razvojne službe izvajalec ni reagiral drugače kot da so njihovi strokovnjaki zadevo prišli dvakrat pogledat.

Tako mineva sedaj že eno leto, medtem pa je izvajalec pristal v naročju SOZD GLG, vprašanje ventilacije pa še ni rešeno in nič ne kaže, kdaj bo.

Da pa bo vse skupaj še bolj paradoksalno, razvojna služba Bresta še naprej pridno naroča tako nesolidnega izvajalca kot je Filbo, po ostalih Brestovih tovarnah.

J. Suštaršič

DRUŽBENE POMOČI OTROKOM

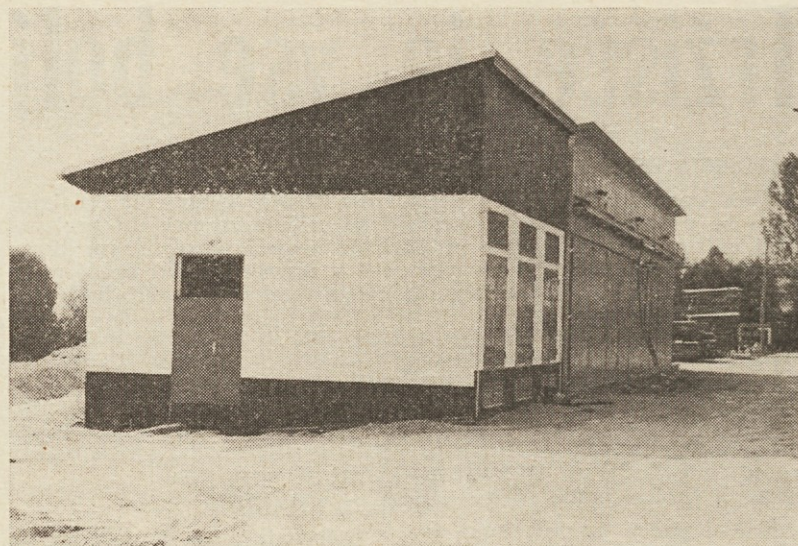
V smislu zakona o družbenem varstvu otrok ima otrok pravico do družbene pomoči praviloma do 15. leta starosti oziroma do 17. leta starosti, če se šola v osnovni šoli. Ako pa nadaljuje šolanje v usmerjenem izobraževanju za pridobitev strokovne izobrazbe in ni v delovnem razmerju, pa najdlje do 26. leta starosti. Izjemoma se izplačevanje družbene pomoči otrokom podaljša, če otrok zaradi daljše bolezni ni dokončal rednega šolanja oziroma poklicnega izobraževanja v predpisanem roku in sicer toliko časa, kolikor je zaradi tega bilo podaljšano šolanje.

Vse organizacije združenega dela in delovne skupnosti prosimo, da zberejo za vse otroke svojih delavcev, ki so stari 15 ali več let potrdila o šolanju za šolsko leto 1985/86 ter nam zbrana potrdila skupaj s seznamom pošljete do vključno 20. septembra 1985 na naslov Center za socialno delo Cerknica. Seznan naj vsebuje ime upravičenca, številko zadeve in ime otroka, za katerega pošiljate potrdilo.

Za vse otroke — prejemnike družbene pomoči, ki so v letošnjem letu dopolnili 15 let starosti, pa ne nadaljujejo šolanja, prosimo, da nam sporočite, ali so se zaposlili (kdaj in kje) oziroma so ostali doma.

Vsem upravičencem družbene pomoči otrokom, ki do navedenega roka ne bodo predložili potrdil o šolanju, bomo prenehali izplačevati pomoč od 1. septembra 1985 dalje.

Center za socialno delo Cerknica

Novi transformator v TOZD MASIVA

NAŠI LJUDJE

Osemindvajset let ima. Krepak je, širokega in vedrega nasmeha. Sodelavci in prijatelji ga poznajo po tem, da je vedno dobre volje, pripravljen priskočiti na pomoč, razvedriti družbo okoli sebe. Še kako zna poprijeti za delo in vanj resnično vložiti vse svoje znanje, voljo in pogum. Dobro opravljeno delo je zanj vse. Tak je **Matjaž Kebe** iz temeljne organizacije PRODAJA, ki ga predstavljamo tokrat.

Na Brestu je zaposlen od leta 1979, ko je po končanem šolanju pričel svoje teoretično znanje uporabljati v praksi. Zaposlil se je v naši tedaj najmanjši temeljni organizaciji, ki je prav takrat pričela s prvimi oblikami poskusnega obratovanja. V njej je uspešno opravil pripravništvo in kmalu postal izmenovodja »Začetek je bil izredno težak,« pravi. »Izkušnje nismo imeli, saj smo bili pionirji v izdelovanju negorljivih plošč pri nas. Težave so bile v proizvodnji, pa tudi pri prodaji. No, proizvodne težave so bile po začetnih kmalu odpravljene.«

Dobro leto je bil v temeljni organizaciji Mineralka, nakar je kot poznavalec izdelkov in po naravi komercialist prišel v prodajno službo na delovno mesto komercialno tehničnega referenta za prodajo mineralnih plošč.

»Danes je vse drugače. Potreba vseh kupcev po negorljivih ploščah vsaj za sedaj ne zmoremo v celoti zadovoljiti, čeprav je proizvodnja v temeljni organizaciji organizirana tudi v treh izmenah. Prav zato pa je potrebno, da prodajna služba s kupci še posebej pozorno in tesno sodeluje.«

Kljub temu, da vedno ni šlo vse tako kot bi si želel, pa je s svojim delom zadovoljen.

»Tudi z delavci dobro sodelujemo, kar je pri našem delu še posebej pomembno.«

Matjaž je tudi družbeno politično aktiven.

Predsednik sindikata v temeljni organizaciji Prodaja je od leta 1983. Pravi, da je prav v sedanjem družbenem trenutku vloga družbeno političnih organizacij, še posebej sindikata, bolj poudarjena kot v preteklih letih. Sindikat je najširša organizacija delavcev. V njem uresničujejo delavci svoje osebne in družbene interese. Danes bi se moral sindikat predvsem boriti, da bi tisti, ki dobro delajo, za svoje delo dobili tudi tako plačilo, s katerim bi lahko preživeli ves mesec »ob založeni mizi«, da bi, skratka, lahko živeli človeka vredno življenje.

Nič manj ni Matjaž delaven, ko prestopi prag podjetja. Ze šestnajstimi leti je bil eden izmed pobudnikov za ustanovitev taborniškega odreda Jezerska škuka. Do predlani je bil tudi načelnik odreda. V času, ko je vodil tabornike, so v Cerknici izpeljali veliko množičnih akcij, med drugim tudi slovenski taborniški mnogoboj, na katerem so se zelo dobro uvrstili tudi domači taborniki. Tabornikom še sedaj zelo rad priskoči na pomoč, če ga le potrebujejo.

Še vedno pa je predsednik smučarskega kluba Cerknica, katerega član je od ustanovitve. Prav zaradi njegove vztrajnosti in notranjske trme ima sedaj smučarski klub tri vlečnice in vsako leto organizira že kar tradicionalno smučarsko šolo za najmlajše (med počitnicami) na Loškem. Jezi pa ga neokretnost odnos do prostorov v Štalah na Slivnici, ki so jih smučarji uredili na lastno pobudo, z lastnimi sredstvi in z besedno podporo nekaterih, ki pa sedaj očitno tega več ne cenijo.

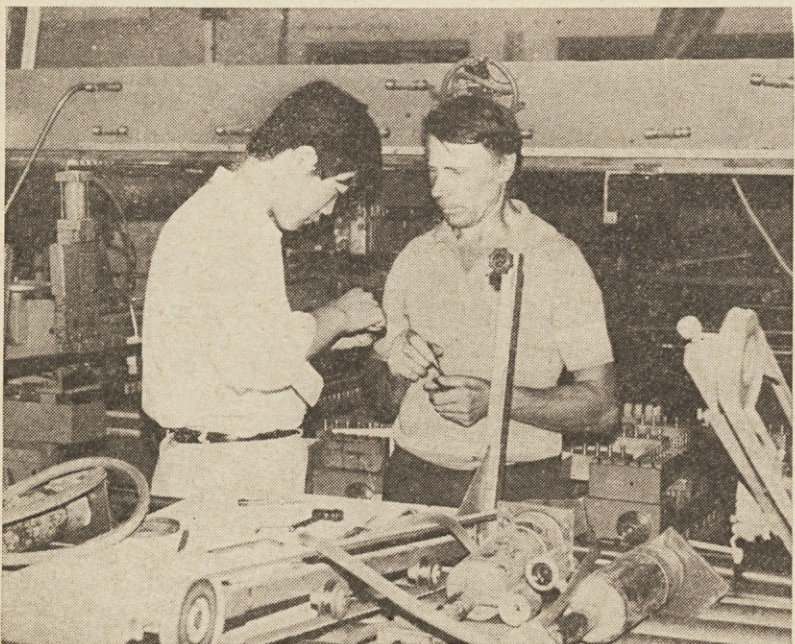
»Skraini čas bi že bil, da bi se te stvari pravilno uredile, sicer bomo smučarji skupaj s taborniki izgubili še to, kar smo si komaj zgradili. V kaj naj potem mladi zaupajo?«

Poleg vseh teh dejavnosti, ki ga polno zaposlijo, pa najde čas tudi za svoje konjičke. Več jih ima. Prav nekako v tem času je dokončal džip. Odvzel mu je mnogo časa, a ga je v celoti preuredil sam.

Seveda pa ne smemo pozabiti, da rad zapoje v mladinskem pevskem zboru Fran Gerbič. Tudi pri ustanovitvi le-tega je imel prste vmes.

Osemindvajset jih ima, pa je v cerkniškem družbenem življenju zapustil že vidne in globoke sledi.

V. Frim

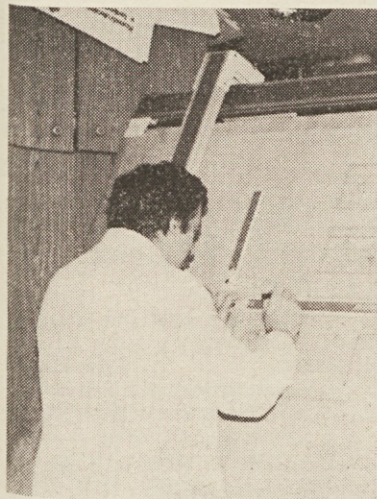
Eden izmed kitajskih delavcev pri usposabljanju pri nas

Delegati govore

Za avgustovsko številko smo pripravili razgovor z Dušanom JERNEJČIČEM — TOZD PRODAJA

— Ti si vodja združene delegacije samoupravnih interesnih skupnosti za vzgojo in izobraževanje, raziskovalno dejavnost, kulturo in telesno kulturo. Vse bina vaših gradiv so pogosto zelo občutljiva vprašanja predvsem kar zadeva področje vzgoje in izobraževanja. Kako se lotevate obravnav le-teh?

Že na začetku moram povedati, da delegacija, katere vodja sem, ne deluje tako kot bi morala. Po prvem sestanku, ki sem ga sklical in ni bilo odziva med člani, sem v glavnem sam hodil na seje skupščin samoupravnih interesnih skupnosti za vzgojo in

Na svojem delovnem mestu

izobraževanje, raziskovalno dejavnost, kulturo in telesno kulturo. Gradiva so skoraj vedno zelo obsežna, včasih tudi manj razumljiva, tako da vzamejo tudi precej prostega časa za prebiranje.

— Za vzgojo in izobraževanje je tudi »v bazi« več zanimanja, saj sta to področji, ki ju več ali manj vsi poznamo. Kako pa je s kulturo in telesno kulturo?

Kultura in telesna kultura sta predvsem za razvoj mladega človeka zelo pomembni področji. Žal pa vsi skupaj to zelo zanemarjamo, kar se vidi tudi pri krčenju sredstev za te dejavnosti. Veliko premalo se zavedamo, kaj pomeni organizirano kulturno in telesno kulturno delovanje predvsem za mlade ljudi in otroke. Prav v

tem vidim tudi razrešitev težav v zvezi s prestopništvom in alkoholizmom, ki se čedalje bolj pojavlja med mladimi ljudmi. Mislim, da pri tem nosijo največjo odgovornost prav starši, ki bi morali svoje otroke zainteresirati in včlaniti v kulturna in športna društva, kjer bi organizirano preživeli svoj prosti čas.

— O kulturni dejavnosti je pogosto slišati kritike, češ, da je v občini sploh ni čutiti. Zakaj?

Mislim, da je raven kulturnih prireditev v naši občini na dokaj zadovoljivi ravni, žal pa zanje ni prevelikega zanimanja med delovnimi ljudmi in občani. Premalo se zavedamo, da je kultura tudi odnos do soljudi in vedenje v določenem okolju, kar pa je na žalost postranska stvar za veliko ljudi, tudi za nekatere na odgovornih položajih. Zato menim, da so zelo dobrodošli ključki razširjene seje OK ZKS Cerknica o kulturi v občini, od kulturne skupnosti in od nas vseh pa je odvisno, ali jim bomo znali izpeljati.

— Kaj pa raziskovalna dejavnost? Sredstva zanjo se zbirajo že leta, dejavnosti pa ni. Morda celo je, pa ne vemo zanjo?

Doslej je bil program raziskovalne skupnosti usmerjen predvsem v raziskave v zvezi z izdajanjem Notranjskih listov. Za leto 1985 so bile v programu tudi raziskave s področja turizma in rekreacije ter usklajitev dejavnosti z občinskim sindikalnim svetom in organizacijami združenega dela za področje inovacij. Mislim, da bi se raziskovalna dejavnost lahko odvijala tudi v sklopu kakšne druge interesne skupnosti, saj so bili dosednji končni rezultati dokaj skopi.

— Dosedanji odgovori so več ali manj razmišljanja in ugibanja, za utemeljitve pa bi se morala obrniti na drug naslov. Kaj pa vpliv in moč delegatov pri posameznih odločitvah?

Prav v tem vidim vzrok za slabo delo skoraj vseh delegacij. Ko prideš na skupščino skupnosti, imaš vtis, da o ničemer ne odločaš, saj je marsikaj že prej sklenjenega na drugem mestu. Mislim, da bi morale vse pobude priti iz »baze« in ne obratno, od zgoraj navzdol.

— Pripravljamo se že na nove volitve. Kako naj bi izbirali delegate?

Turisti na letošnjem poletnem Cerkniškem jezeru

Delegati bi morali izbirati zelo odgovorno in ne tako kot doslej, ko so bili v te delegacije izvoljeni tisti, ki so ostali brez vsakršnih drugih funkcij. Pri nas, v TOZD Prodaja predlagamo, da bi bili predsedniki posameznih delegacij člani delavskega sveta, tako da bi bilo gradivo za posamezno skupščino redno na dnevnem redu delavskega sveta, prav tako pa bi tudi prišlo do popolnih informacij po opravljenih skupščinah.

— Ali nam lahko ob izteku mandata glede na dosedanje izkušnje poveš, kaj bi se dalo spremeniti, da bi delegatski sistem izpopolnili oziroma izpeljali tako kot je zamišljen?

Če bi vsak delegat odgovorno izpolnjeval svoje delegatske obveznosti, potem bi bilo zares vse v redu. Mislim, da je najvažnejši začetek dela posameznih delegacij. Pri dosedanjem delu sem zelo pogrešal povezavo na ravni celotnega Bresta s strokovnimi delavci posameznih služb v interesnih skupnostih. Ti bi lahko vsem predsednikom delegacij obrazložili gradivo za skupščino, ki bi bilo veliko bolj razumljivo in zato tudi lažje razložljivo na sestanku posamezne delegacije.

Pripravila V. Šega

Novosti v knjižnici

ZBIRKI KNJIŽNICA ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA IN ZA DRUŽINO — DOM — OKOLJE

Smole, J., Črnko, J.: Razmnoževanje sadnih rastlin, Pogačar, J.: Kontrola in selekcija v govedoreji, Zaninovič, P., Stariha, S.: Nega mladega psa, Schlolaut, W., Lange, K.: Kunčereja. Priročne knjige za lastnike živali in sadjarje.

HEMINGWAY, E.: Med lovom in vojno

Znani pisatelj si je najprej začel služiti kruh kot reporter in knjiga prinaša izbor iz tega njegovega delovanja. Med posameznimi poglavji so dodani kronološki podatki o pisateljevem življenju in delu.

VANDOT, J.: Daleč od Prisanka

Pisatelj, ki nam je znan predvsem ko Kekcu, se predstavlja s svojim zadnjim delom. Z dneviškimi zapisi in pismi med okupacijo od okupiranega Maribora do poti v izgnanstvo v Slavonskem Brodu.

OD SNA DO ZVEZD

Izbor jugoslovanske mladinske proze obsega dve knjigi, na koncu pa so dodani življenjepisni podatki o avtorjih z naslovi objavljenih del za mladino.

SREBRNI ZVON

Rudolf Mohar je zbral pripovedke iz Loškega potoka in se s tem pridružil ostalim zbiralcem ljudskega blaga. Ker so pripovedke iz naše bližnje okolice — prinašajo tudi pripovedko o Cerkniškem jezeru — bo knjiga gotovo zanimiva tudi za naše bralce.

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Cerknica šteje dandanašnji 1577 prebivalcev, stanujočih v 257 hišah. V trgu je dekanija, štirirazredna ljudska šola, c. kr. sodišče in davkarstvo. Tu je bila šola že pred več kakor dvesto leti. Bila je v privatih hišah. Pozneje je odstopil naslednik bistriškega samostana kakor patron cerkve in šole občini svojo hišo, katera naj v nji vzdržuje šolo in stanovanje za učitelje in kaplane.

Trg ima svoj lastni grb: cerkev na oglatem polju. Župnijska cerkev je posvečena Devici Mariji, kraljici angelov. Pri popraviljanju cerkve se je mnogo pokvarilo. Ni se gledalo na prvotni gotski slog, kateri se je posebno na zunanjsčini moral popolnoma umakniti renesanskemu slogu. Pri tej cerkvi je jako znamenito to, da je mnogokotni kor završen s desetkotnikom, da se torej ne konča z ravno črto, ampak z oglom. V tem oziru je ta cerkev edina na Kranjskem. V 53 metrov visokem stolpu visi poleg

treh zvonov še mrtvaški zvon, ki je imel nekdanj poseben moč nad čarovnicami. Še zdaj poje vedno ob hudi uri, a menda le toči, čarovnicam pa nič več. Razen cerkve sv. Roka je še na pokopališču kapela, posvečena sv. Janezu Krstniku.

Del trga proti Martinjaku se imenuje Peščenik in šteje 24 hiš. Od tod se pride najlaže na Slivnico. V bližini proti jezeru stoji mali grič Sinja gorica.

V trgu je še spomina vreden vodovod, kateri preskrbuje železniško postajo in ves Rakek s potrebno vodo. Najprej se voda iz Cerkniščice očisti v vodnjaku vsake nesnažnosti, potem se izliva v železno, pod zemljo napeljavane cevi in teče do Brodca. Tu jo vzdiguje parni stroj v zidanem stolpu tako visoko (22 metrov), da jo potem lastna teža žene navzgor proti Rakeku do najvišjega mesta, kjer se zbira v obokano vodoshrambo, in odtod teče po ceveh navzdol v vas in na kolodvor.

Od cerkve so dobili trg, jezero in kotlina svoje ime. Do jezera pridemo v treh četrtih ure od trga, če gremo proti jugu skozi vas Dolenje jezero.

Radi redkih naravnih prikazov je jezero znano po vsem svetu. Že najstarejši zgodovinarji so ga opisovali. Rimljani, ki so napravili mimo jezera na Javorniku veliko vojno cesto, držčo na staro rimsko mesto Terpo pri Ložu in odtod dalje do mesta Metulla (sedanjo vas Metule v bloški fari), so imenovali jezero »lacus lugeus« ali tudi »lugea palus«. Rimski zgodovinar Strabon jo omenja tako-le: »Traiectus montis est a Tergesta, vico Carnico, ad lacum lugeum«. V poznejših spisih je popisano pod imenom »luknjičasto jezero« in uvrščeno med naravne redkosti kranjske dežele.

Slavni letopisec baron Vajkard Valvasor je v svoji, leta 1689 izdani knjigi »die Ehre des Herzogthums Krain« obširno popisal jezero in razmere pritoka in odtoka jezerskih voda. Imenuje ga »ein Wunder der Natur, die fürnehmste Curiosität des Gevässers.« V IV. knjigi svojega znamenitega dela v predelu »Von den Natur-Raritäten des Landes« je posvetil zadnjih sedem poglavij Cerkniškemu jezeru. Ali žekoj v začetku opisa kranjske dežele pravi o posebnih vodnih razmerah jezera tako-le:

»Tisti, ki bi hotel čudovito lastnost jezera pojasniti samo s prid-

nostjo in jo spoznati z marljivim preiskovanjem, na primer z vodomrom, bi se kmalu prepričal, da mu nedostaje v ta namen potrebne časa, zadostne prilike in temeljitega ter resničnega pouka. Zaradi tega bi ne mogel nikoli do konca in temeljito jezera preiskati; temna knjiga prirode bi ostala še vedno zaprta in prihodnjim rodovom bi se moralo nekaj pustiti v preiskovanje.«

Še podrobneje in natančneje najdemo te naravne prikaze razjasnjene v knjigi, ki jo je spisal in izdal Frančišek Anton pl. Steinberg leta 1758 pod naslovom: »Gründliche Nachricht von dem in Innerkrain gelegenen Zirknitzer See«.

Znanstveno boljši so Tobija Gruberja listi: »Briefe hydrographischen und physikalischen Inhalts aus Krain«. Wien 1781.

Vzorno pa je delo dr. A. Schmidla: »Die Grotten und Höhlen von Adelsberg, Lueg, Planina und Laas«. Wien 1854.

Do današnjih dni je izšlo že mnogo opisov, ki opisujejo čudne pojave jezera. Pa večina pisateljev je objavljala iz zgodovinsko bogatih virov najprvo imenovanih dveh knjig popise tega svetovnega čudeža, porabljaajo tudi lastna opazovanja in starodavne bajke, ki so jih slišali, mudeč se nekoliko ur v trgu in okolici. In celo do današnjih dni so se ohranila skoraj nespremenjena ona poročila o skrivnostnem

pritekanju in odtekanju jezerske vode.

Iz teh popisov je znano, da se more široka jezerska planjava tekom leta na različne načine izkoriščevati, in sicer: ko je poleti voda izginila popolnoma, za poljedelstvo; jeseni za lov na race in druge povodne ptice; in ko je jezero zopet napolnjeno, za ribarstvo.

Začasnega naraščanja in upadanja jezera niso vedeli nikdar dovolj jasno in natanko razlagati. Zaradi tega se niso ljudje nikoli mogli zadosti načuditi tej prikazni. Da se razširi pravo mnenje o tem skrivnostnem jezeru, naj podam popis resničnih vodnih razmer o cerkniški kotlini.

Cerkniško jezero je največje na Kranjskem. Dočim meri Blejsko jezero 320 hektarov in Bohinjsko 450 hektarov, pokriva Cerkniško pri majhni vodi 1200 do 1600 hektarov, pri visoki do 2600 hektarov. Dolgo je 10500 metrov in najbolj široko 4750 metrov med Žirovnico in Javornikom. Velikost jezera se zelo spreminja. Spomladi ima malo vode, katere je vedno manj in manj, in naposled izgine vsa voda ob ugodnem vremenu v podzemeljske prostore. Jeseni pa, ko močno dežuje in ko dotoki donesajo veliko vode, nastane večkrat povodenj. Jezero prestopi svoje navadno obrežje, in voda zalije tudi ob strani proti Slivnici ležeče njive in travnike.

(Se bo nadaljevalo)

brestov Obzornik glasilo delovne organizacije PRED 10 LETI

(Iz številke 95 — 31. avgust 1975)

NOVI UKREPI — NOVE SPODBUDE

Pred dnevi smo na Brestu sprejeli stabilizacijski program ali bolje rečeno, paket ukrepov, s katerimi se zlasti družbeno-politične organizacije, organi upravljanja, strokovni delavci in pravzaprav vsak delavec najodgovorneje vključujemo v kontinuiran proces varčevanja na vsakem delovnem mestu. Stabilizacijski programi so danes več ali manj izdelani v vseh kolektivih.

S takim načrtom bomo nedvomno mobilizirali najširše sloje naših delovnih ljudi, ki lahko s pravilnim poslušom za gospodarjenje učinkovito prispevajo k uspešnejšemu razreševanju materialnega razvoja naše družbe. Tak odnos do reševanja ekonomskih vprašanj nedvomno pogojuje mednarodna gospodarska kriza, ki se po letu 1945 še ni pokazala s tako ostrino kot sedaj.

BITKA ZA STABILIZACIJO SE NADALJUJE

Odmik doseženih rezultatov od začetne družbeno-ekonomske politike v okviru celotnega gospodarstva in seveda tudi na Brestu je povzročil akcijo za premagovanje težav ter za večjo učinkovitost in usklajenost gospodarjenja.

Na Brestu so v vsaki temeljni organizaciji oblikovani koordinacijski odbori, na ravni delovne organizacije pa skupni koordinacijski odbor. Njihova naloga je bila, pripraviti ustrezne predloge in ukrepe v temeljnih organizacijah in delovni organizaciji, ki izhajajo iz sedanjega stanja in zastavljenih ciljev. Poleg tega pa so družbeno-politične organizacije zavzele stališče, naj bodo ti odbori stalno telo, ki bo spremljalo uresničevanje zastavljenih nalog v stabilizacijskem programu in pripravljajo za zbere delavcev ustrezne informacije. To pomeni, da se naloga stabilizacije ne bo nehala z izdelavo programa, ki naj ne ostane le na papirju, temveč bo potrebno naloge izpolnjevati v vsakdanji praksi.

Program stabilizacije zajema celotno poslovanje.

SODELOVANJE Z ALPLESOM

Ko so se začeli kazati na Brestu obrisi nove tovarne ivernih plošč, so se pričeli tudi intenzivni pogovori z Alplesom o sklenitvi dolgoročne pogodbe za prodajo ivernih plošč in nabavo surovin z njihovega gravitacijskega področja.

Nova tehnologija po sistemu Bizon je namreč edina v Jugoslaviji, ki omogoča proizvodnjo plošč, katere kvaliteto ustrezajo Alplesovi proizvodnji. Zato je Alples zainteresiran za dolgoročno sodelovanje, ker s to preusmeritvijo ne bo več tako odvisen od uvoza. Prav tako pa je tudi Brest zainteresiran za prodajo na Gorenjskem, pa tudi za nabavo doslej neuporabljenih lesnih odpadkov iz njihovih obratov in z njihovega gravitacijskega gozdnega območja.

NAŠI RAZGOVORI — MEDSEBOJNI ODNOSI

Občutek imam, da v medsebojnih odnosih na Brestu ni čisto vse v redu. Lahko bi celo rekli, da se drug drugega bojimo in zato ne povemo tistega, kar v resnici mislimo. Največkrat molčimo in se držimo starega pregovora: Molk je zlato. Dokaz za mojo trditev je dejstvo, da molčimo tudi na tistih sestankih, ko razpravljamo o vprašanih, ki so za nas življenjsko pomembna. Oživimo pa takoj za prvim vogalom, v najbližjem bifeju, ko hrabro povemo, navadno istomišljenikom, kaj si v resnici mislimo. Vprašal bi: koga se bojimo?

Mislim, da tudi ta prikrita bojazen vpliva na medsebojne odnose, na odkritosrčnost med ljudmi, na tisto vez, ki bi med nami morala biti.

PRIPRAVNIŠTVO PRI NAS

Tudi letos so opravljali svojo obvezno prakso naši študenti. Nekateri so imeli svoj program dela, drugi ne, kar končno ni tako pomembno. Obnašali smo se do vseh precej mačehovsko in navadno smo jih ne glede na stopnjo in smer šolanja zaposlili tam, kjer je bilo, odkrito povedano, najmanj škode. Roko na srce: s tem smo sami sebi napravili medvedjo uslugo.

Mlademu človeku — praktikantu nismo nudili tistega, kar je od nas pričakoval, tistega, kar od nas pričakuje družba. Na področju pripravištva je opaziti pomanjkljivosti, ki bi jih lahko v veliki meri in z malo truda opravili.

Kriva je predvsem nepravilna in nedosledna kadrovska politika. Pripravnika se zavemo največkrat šele takrat, ko bi le-ta moral nastopiti službo, čeprav smo ga pred tem vrsto let štipendirali. Dobi sicer program dela in mentorja, to pa je tudi vse, kar smo pripravljene storiti med njegovim pripravištvom.

Filmi v septembru

1. 9. ob 16. uri — hongkonški karate film JEKLENI ČLOVEK.
1. 9. ob 20. uri in 2. 9. ob 20. uri — francoska grozljivka DOLGA NOČ STRAHU.
5. 9. ob 20. uri — ameriška komedija OSAMLJENI OČKA.
7. 9. ob 17. uri — ameriška risanka HEYDI.
7. 9. ob 20. uri in 8. 9. ob 16. uri — hongkonški akcijski film SUPER ZMEDA NOREGA POSLANSTVA.
8. 9. ob 20. uri in 9. 9. ob 20. uri — ameriška komedija LJUBEZEN V RIU.
12. 9. ob 20. uri — ameriški akcijski film DO ZADNJEGA DIHA.
14. 9. ob 20. uri in 15. 9. ob 16. uri — francoski pustolovski film SPRIJENEC.
15. 9. ob 20. uri in 16. 9. ob 20. uri — ameriška komedija BOGOVI SO PADLI NA GLAVO.
19. 9. ob 20. uri — nemška komedija NAPAČNA VRATA.
21. 9. ob 20. uri in 22. 9. ob 16. uri — ameriški pustolovski film JOOR, LOVEC IZ PRIHODNOSTI.
22. 9. ob 20. uri in 23. 9. ob 20. uri — nemški erotični film PRVAKI V POSTELJAH.
26. 9. ob 20. uri — ameriška glasbena komedija VIKTOR — VIKTORIJA.
28. 9. ob 20. uri in 29. 9. ob 16. uri — italijanski western ŽENA APAČ.
29. 9. ob 20. uri in 30. 9. ob 20. uri — ameriški glasbeni film BRILJANTINA, II.

Kmečki praznik na Blokah

SREČANJE KMETOV IN DELAVCEV BLOKE 85

Na Blokah — v Novi vasi je bilo v nedeljo, 25. avgusta že osmo tradicionalno srečanje kmetov in delavcev, ki so se pomerili malo za šalo, pa tudi zares, v različnih tekmovalnih disciplinah. Predvsem starejša generacija se je odlično izkazala v košnji, grabljenju in žetvi.

Ekipo najstarejših koscev so sestavljali domačini iz zadružne enote Nova vas: Janez Zakrajšek iz Ravnika, star 76 let; Janez Širaj iz Metulj, star 75 let in Jože Zakrajšek z Lepega vrha, tudi star 75 let.

Med žanjicami je imela največ »prakse« žanjica iz zadružne enote Zilce — Angela Hiti iz Osredka, stara 73 let.

Mlajši tekmovalci so bili spretnejši v tekmovalstvu s traktorji — v spretnostni vožnji. Ker sta kmetijstvo in gozdarstvo za večino kmetovalcev povezani dejavnosti, so srečanje poživili tudi gozdarji, ki so pokazali, da enako dobro obvladajo motorno žago kot »staro amerikanko«.

Prireditve se je pričela s sprevedom pisano okrašenih zapravljičkov in vozov iz vseh združenih enot ter gostov iz sosednjih zadrug, iz Ribnice in Vrhnik.

Veliko obiskovalcev je pozorno spremljalo »konjske dirke«, v katerih so se pogнали v dir delovni konji. Ti niso bili tako hitri kot tekmovalni konji — kasači gosta iz sosednje zadruge, vendar je bila množica gledalcev dokaz za privlačnost tekmovalstva.

Konjarja Poldeta Kočevarja, ki je že tradicionalen udeleženec bloških srečanj, je letos spremljal smola. V cilj je pridrvel konj brez jahača, vendar velja geslo: »Važno je sodelovati!«

Tradicionalno tekmovalstvo koscev in grabljic so še posebej poživile predstavnice aktiva kmečkih žena, ki so grabljicam in

koscem »po starem« postregle z okrepčilom, se pravi, s pravimi ajdovimi žganci s kislim zeljem.

Tekmovalni del se je prepletal s šaljivimi točkami, s pokušino suhomesnatih izdelkov, tekmovalnim vriskačem in s prikazom »sodobne« molže krave s pravilno »tehnološko« izvedbo.

Veliko število domačih obiskovalcev in gostov, med katerimi so bili celo predstavniki iz Ki-

Strelske novice

REPUBLIŠKO TEKMOVANJE ZA KLANJSKOV MEMORIAL

Občinska strelska zveza Celje je pod pokroviteljstvom republiškega sekretariata za ljudsko obrambo organizirala že 18. republiško tekmovalstvo za memorial Jožeta Klanjskega-Vasje, katerega največja zasluga je bilo poveljevanje 14. diviziji na njenem pohodu na Štajersko.

Tekmovalo je 12 štiričlanskih ekip, ki so zmagale na regijskih tekmovaljih. Ekipa so bile sestavljene s po dvema tekmovalcema, mlajšima od 20 let in dvema starejšima, ki so tekmovali z malokalibrsko puško. Zmagala je ekipa Celja, med posamezniki pa že tretjič zaporedoma Marjan Repič iz Kamnika. Brestovi strelci so zasedli solidno 6. mesto in izboljšali uvrstitev in rezultat iz prejšnjega leta.

Rezultati:

1. Celje I.	1902 kroga
2. Kamnik	1876 krogov
3. Celje II.	1818 krogov

tajske, ki se usposabljaajo na Brestu, in gostje iz Doline pri Trstu, je imelo možnost, da si ogleda razstavo domače obrti — suhe robe in ročnih del ter peciva iz rok aktiva kmečkih žena.

Program srečanja je bil zanimiv in raznolik, kakor je raznolik kmetov delovni dan ali praznik. Za marsikoga je to srečanje zares tradicionalno in uko-reninjeno in takšno naj bi ostalo še naprej.

Tekmovalni del kmečkih iger se je končal z naslednjimi izidi:

1. mesto tekmovalci iz ZE Nova vas
2. mesto tekmovalci iz ZE Zilce
3. mesto tekmovalci iz ZE Unec.

Zmagovalna ekipa je dobila prehodni pokal, ekipa koscev iz Zilca pa pokal, darilo gostov za mejec iz Trsta. Sodelujoči tekmovalci so za uvrstitve od 1. do 3. mesta dobili posebne diplome.

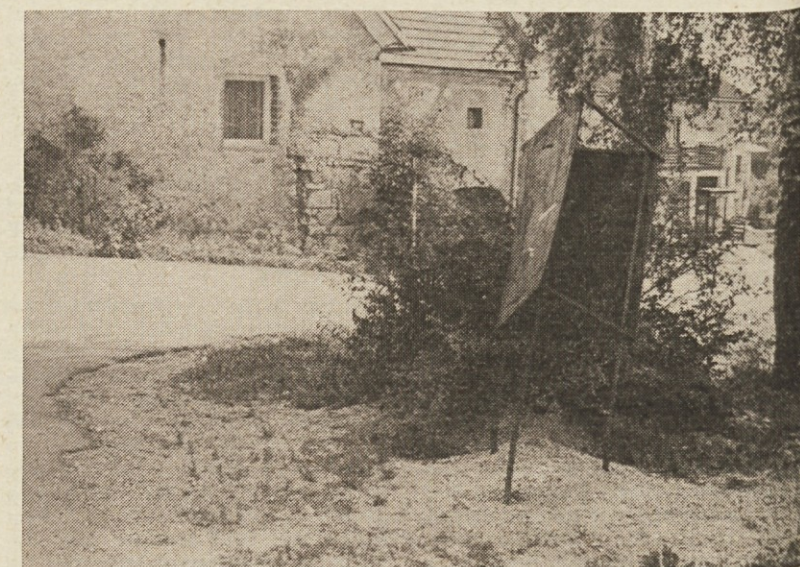
M. Mele-Petrič

OBČINSKO TEKMOVANJE Z MALOKALIBRSKO IN VOJAŠKO PUŠKO

Strelska družina Brest je na improviziranem strelišču v peskopu Zelše organizirala občinsko tekmovalstvo z malokalibrsko puško v trojnem položaju (3 × 10) in vojaško puško (20 leže). Kljub deževnemu vremenu je tekmovalstvo teklo brez zastojev, le udeležba je bila slabša. Na tekmovalstvu so nastopili tudi strelci iz Loške doline.

Rezultati:

Malokalibrska puška (3 × 10)	
1. Mahne Franc	233 krogov
2. Kebe Jože	225 krogov
3. Modec Dare	215 krogov
Vojaška puška (20 leže)	
1. Obreza Janez	138 krogov
2. Mahne Franc	137 krogov
3. Kebe Jože	135 krogov
- F. Mahne

Še en prizor, ki nam ni v čast: že lep čas zvegan pano v središču starega dela našega malega mesta

OBVESTILO

O ODVAŽANJU KOSOVNIH ODPADKOV V OBČINI

Na podlagi 9. člena odloka o obveznem zbiranju, odlaganju in odvozu smeti in odpadkov bomo odvažali kosovne odpadke — ŠTEDILNIKE, HLADILNIKE in DRUGO GOSPODINJSKO OPREMO, KOLESA IN KAROSERIJE, GUME IN DRUGE AVTOMOBILSKE DELE, SODE in podobno in sicer

v soboto, 7. septembra v vaseh krajevnih skupnosti CERKNICA, RAKEK, BEGUNJE in CAJNARJE-ZILCE;

v soboto, 14. septembra pa v vaseh krajevnih skupnosti GRAHOVO, LOŠKA DOLINA in NOVA VAS.

Občane prosimo, da pripravijo KOSOVNE ODPADKE NA DOSTOPNO MESTO.

Opravljenost storitev bomo zaračunali po veljavnih cenah.

STOPITE Z NAMI V AKCIJO »BOJ ZA ČISTO OKOLJE«!

Komunala Cerknica

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: VIII FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIC, Jože KLANČAR, Srečo KNAP, Božo LEVEC, Drago MAZI, Danica MODIC, Janez OPEKA, Vanda SEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda SEGA.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za Informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.